

Görüldüğü gibi iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı arapsaçına dönmüş durumdadır. Arka arkaya iptal edilen yönetmeliklerin yerlerine alternatif olarak aceleyle çıkarılan yeni yönetmelikler izlemekte, ancak bunlar da iyi hazırlanmadıkları için yeni iptallerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum piyasada ciddi bir rehavete yol açmaktadır.

Bu karmaşa ve rehavet ortamı en çok sermaye kesimine yaramaktadır. Çünkü bu karmaşada Çalışma Bakanlığı müfettişleri yeterince denetim yapmamakta, işverenlerin İş Güvenliği Uzmanı çalıştırıp çalıştırmadıklarını sorgulamamakta, işverenler de bu denetimsiz ortama güvenerek İş Güvenliği Uzmanı istihdam etmemektedir. Bu durumda işyerlerinde sağlıklı bir iş güvenliği ortamı yaratılma konusunda gelişme sağlanamamaktadır. Bunun sonucu da en çok çalışan mühendis ve işçiye olumsuz yansımaktadır. Yürütme organları bu duruma seyirci kalmakta, sermaye kesimi de bulanık ortamdaki son derece memnun olarak mevcut duruma sessiz kalmayı tercih etmekte ve gizli gizli ellerini ovuşturmaktadır.

YENİ İŞ GÜVENLİĞİ KANUN TASARISI

2012 Yılında yeni İş Güvenliği Yasa taslağı hazırlanmış, kamuoyuna tartışmaya açılmış olup şu anda Meclis gündemindedir. Bu yasa taslağı ile şu anda sorunlu olan tüm yönetmelik ve tüzüklerin üzerinde olan bir yasa çıkararak karmaşayı sonlandırmak hedeflenmektedir. Bu da doğru bir yaklaşım olarak görülmektedir. Ancak yasaya konan bazı yeniliklerle iş güvenliğine radikal değişiklikler getirildiği iddia edilmekte, hatta bu yasa ile iş kazalarının büyük oranda azalacağı, hatta tamamen ortadan kalkacağı öne sürülmektedir. Basında taslak ile ilgili haberlere baktığımızda zaten şu anki mevzuatta yer alan birçok unsurun sanki yeni yasa ile getirildiği izlenimi yaratılmaya çalışılmaktadır.

Bu haberlerin bazılarını göz atacak olursak ;

1) Yeni düzenleme yürürlüğe girerse tüm işverenler hekimlik ve iş güvenliği hizmeti almak zorunda kalacak.

Açıklama : 27.11.2010 da çıkan üç yönetmelik zaten bunu zorunlu kılmaktadır.

2) Hazırlanan taslak kanun; işvereni, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yaptırmakla yükümlü tutuyor.

Açıklama : 4857 Sayılı kanun ve ilgili yönetmelikler risk değerlendirmesini yaklaşık 8 yıldır zaten zorunlu kılmaktadır.

3) Tasarıya göre, İşveren; mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunmaya yönelik çalışmalarını da kapsayacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetini sunmak için çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı ile bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde işyeri hekimi görevlendirmekle yükümlü olacak.

Açıklama : Bu yükümlülük 27.11.2010 da çıkan yönetmelikte tıpatıp aynen yer almaktadır. Çalışan uzmanlar da buna göre çalışmaktadır.

4) Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği risklerinin önlenmesi, koruyucu ve önleyici hizmetlerin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene karşı sorumlu" olacaklar.

Açıklama : Bu sorumluluk şu anda, özellikle iş güvenliği uzmanları için zaten vardır. Hapis cezası almış birçok uzman şu anda cezaevindedir.

5) Tasarıya göre; "Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun zorunlu olmadığı işyerlerinde ise işveren veya işveren vekiline başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul kararını acilen toplanarak, işveren veya işveren vekili ise kararını derhal verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir." denilmektedir.

Açıklama : Bu da mevcut İş Kanununda aynen yer almaktadır. Biz bu konuyu işçi hakları başlığı altında İş Güvenliği Temel Eğitimlerinde işçilere uzun yıllardır anlatıyoruz.

6) İşveren, sağlık ve güvenlikle ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili, bir veya daha fazla çalışanın iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi olarak görev yapmasını sağlayacak.

Açıklama : Bu da 4857 Sayılı Kanunda vardır. Fabrikalarda işçiler kendi aralarında seçim yaparak işçi temsilcisi seçmekte ve bu işçiler İş Güvenliği Kurulunda görev yapmaktadır.

7) Bünyesinde bu vasıflara sahip personel bulunmayan işyerleri, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet olarak yerine getirebilecek.

Açıklama : 27.11.2010 da çıkan yönetmeliklerde bu olanak işverenlere zaten tanınmış olup bu uygulama yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu alanda çalışan birçok firma vardır.

Sonuç olarak bu örnekler fazlasıyla çoğaltılabilir. Yeni kanun bazı yeni uygulamalar getirmektedir. Bunların bazıları da gerçekten faydalı konulardır. Ancak gerçek şudur ki bu haberler yapılarak kamuoyunda sanki devrim niteliğinde bir Kanun çıkarılmakta olduğu izlenimini yaratılmaktadır.

Uzun yıllardır yönetmeliklerle idare edilen iş güvenliği mevzuatı birçok iptal ve değişikliklere maruz kalmıştır. Bu nedenle "En kötü kanun bile kanunsuzluktan iyidir" düşüncesinden hareketle bu kanunun bir an önce çıkmasının yararlı olacağı düşüncesindeyim. Kanun çıktından sonra da uygulamada görülerek sakıncalı tarafları sonra da düzeltilebilir. Kazasız günler dileklerimle.

Erkan GEZMEN
Elektrik Mühendisi
İş Güvenliği Uzmanı